

İlgili Kanun / Madde
6098 S. TBK/420

T.C.

YARGITAY

22. Hukuk Dairesi

Esas No. 2016/15587

Karar No. 2019/13557

Tarihi: 20.06.2019

● İBRANAMENİN GEÇERLİK KOŞULLARI

ÖZETİ: İş ilişkisinde borcun ibra yoluyla sona ermesi ise 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 420 inci maddesinde öngörülmüştür. Sözü edilen hükme göre, işçinin işverenden alacağına ilişkin ibra sözleşmesinin yazılı olması, ibra tarihi itibarıyla sözleşmenin sona ermesinden başlayarak en az bir aylık sürenin geçmiş bulunması, ibra konusu alacağın türünün ve miktarının açıkça belirtilmesi, ödemenin hak tutarına nazaran noksansız ve banka aracılığıyla yapılması şarttır. Bu unsurları taşımayan ibra sözleşmeleri veya ibraname kesin olarak hükümsüzdür. Hakkın gerçek tutarda ödendiğini ihtiva etmeyen ibra sözleşmeleri veya ibra beyanını muhtevi diğer ödeme belgeleri, içerdikleri miktarla sınırlı olarak makbuz hükmündedir. Bu hâlde dahi, ödemelerin banka aracılığıyla yapılmış olması gerekir. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 420 inci maddesinde, iş sözleşmesinin sona ermesinden itibaren bir ay içinde yapılan ibra sözleşmelerine geçerlilik tanınmayacağı bildirilmiştir. Aynı maddede, alacağın bir kısmının ödenmesi şartına bağlı ibra sözleşmelerinin (ivazlı ibra), ancak ödemenin banka kanalıyla yapılmış olması halinde geçerli olacağı öngörülmüştür.

İşverence yapılacak olan ödemelerin banka yoluyla yapılması zorunluluğunun getirilmesi, ibranamenin geçerliliği noktasında sonuca etkilidir. Ancak banka

**dışı yollarla yapılan ödemelerde de borç ibra yerine tamamen veya kısmen ifa yoluyla sona ermiş olur.
6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun yürürlüğe girdiği
01.07.2012 tarihinden sonra düzenlenen ibra sözleşmeleri için yasal koşulların varlığı aranmalıdır**

DAVA: Taraflar arasında görülen dava sonucunda verilen kararın, temyizden incelenmesi taraflar vekillerince istenilmekle, temyiz taleplerinin süresinde olduğu anlaşıldı. Dava dosyası için Tetkik Hakimi ... tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü: Davacı İsteminin Özeti:

Davacı vekili, davacının iş sözleşmesinin yeniden yapılanma gerekçesiyle feshedildiği halde kıdem ve ihbar tazminatı, yıllık izin, fazla mesai ve genel tatil ücretlerinin ödenmediğini davalıdan çalıştığı sırada aldığı borç paralarının diğer alacaklar muaccel olmadığı için ödeme tarihinden önceye doğru fazla mesai, hafta tatili ve genel tatil ücretlerinden mahsubu gerektiğini beyanla ödenmeyen alacaklarının davalıdan tahsilini talep etmiştir.

Davacı vekili, birleşen dava ile, davalının kendisinden aldığı bedelsiz bono ile aleyhine icra takibi başlatıldığını, söz konusu icra takibiyle ilgili borçlu olmadığını tespitine karar verilmesini talep etmiştir.

Davalı Cevabının Özeti:

Davalı vekili, asıl ve birleşen davalar bakımından davanın reddini savunmuştur.

Mahkeme Kararının Özeti:

Mahkemece, toplanan deliller ve bilirkişi raporu doğrultusunda yazılı gerekçeyle asıl davanın kısmen kabulüne, birleşen davanın reddine karar verilmiştir.

Temyiz:

Kararı taraf vekilleri temyiz etmiştir.

Gerekçe:

1-Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle kanuni gerektirici sebeplere göre davalının tüm, davacının aşağıdaki bentlerin kapsamı dışındaki temyiz itirazlarının reddine karar vermek gerekmiştir.

2-Taraflar arasındaki uyuşmazlık, davacının kıdem ve ihbar tazminatının hesaplanmasına ilişkindir.

Somut uyuşmazlıkta; davacı, dava dilekçesinde davalıdan borç para aldığını kabul ederek aldığı bedele ilişkin beyanda bulunmamıştır. Davacının borç para aldığına dair kabulü ve tanık beyanları dikkate alındığında, mahkemece birleşen davaya konu olan 10.000 TL bedelli bono bakımından davacının borçlu

olmadığının tespitine yönelik birleşen davanın reddi kararı isabetlidir. Ancak dosyada bulunan davacının el yazısı ile yazılmış ve imzalanmış, 30.07.2012 tarihli ibranamedeki tutarların kıdem ve ihbar tazminatının avansı kabul edilerek yapılan hesaplamadan mahsup edilmesi hatalı olmuştur. Şöyle ki,

Türk Hukukunda ibra sözleşmesi 01.07.2012 tarihinde yürürlüğe giren 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nda düzenlenmiş olup, kabul edilen Yasanın 132 inci maddesinde “Borcu doğuran işlem kanunen veya taraflarca belli bir şekle bağlı tutulmuş olsa bile borç, tarafların şekle bağlı olmaksızın yapacakları ibra sözleşmesiyle tamamen veya kısmen ortadan kaldırılabılır” şeklinde kurala yer verilmiştir.

İş ilişkisinde borcun ibra yoluyla sona ermesi ise 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 420 inci maddesinde öngörülmüştür. Sözü edilen hükme göre, işçinin işverenden alacağına ilişkin ibra sözleşmesinin yazılı olması, ibra tarihi itibarıyla sözleşmenin sona ermesinden başlayarak en az bir aylık sürenin geçmiş bulunması, ibra konusu alacağın türünün ve miktarının açıkça belirtilmesi, ödemenin hak tutarına nazaran noksansız ve banka aracılığıyla yapılması şarttır. Bu unsurları taşımayan ibra sözleşmeleri veya ibraname kesin olarak hükümsüzdür. Hakkın gerçek tutarda ödendiğini ihtiva etmeyen ibra sözleşmeleri veya ibra beyanını muhtevi diğer ödeme belgeleri, içerdikleri miktarla sınırlı olarak makbuz hükmündedir. Bu hâlde dahi, ödemelerin banka aracılığıyla yapılmış olması gerekir. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 420 inci maddesinde, iş sözleşmesinin sona ermesinden itibaren bir ay içinde yapılan ibra sözleşmelerine geçerlilik tanınmayacağı bildirilmiştir. Aynı maddede, alacağın bir kısmının ödenmesi şartına bağlı ibra sözleşmelerinin (ıvazlı ibra), ancak ödemenin banka kanalıyla yapılmış olması halinde geçerli olacağı öngörülmüştür.

İşverence yapılacak olan ödemelerin banka yoluyla yapılması zorunluluğunun getirilmesi, ibranamenin geçerliliği noktasında sonuca etkilidir. Ancak banka dışı yollarla yapılan ödemelerde de borç ibra yerine tamamen veya kısmen ifa yoluyla sona ermiş olur.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun yürürlüğe girdiği 01.07.2012 tarihinden sonra düzenlenen ibra sözleşmeleri için yasal koşulların varlığı aranmalıdır. Somut uyuşmazlıkta, ibraname 30.07.2012 tarihli olup Yeni Borçlar Kanunu döneminde imzalanmıştır. Dosya kapsamında banka ödemesine dair belge bulunmadığı gibi ibraname yasal şartları da taşımamaktadır. Bu nedenle hükme esas alınan bilirkişi raporunda hukuka aykırı olarak düzenlenen ibranamedeki kıdem ve ihbar tazminatına ilişkin miktarların yapılan hesaplamadan mahsup edilmesi hatalı olup bozma nedenidir.

3- Diğer yandan; dairemizce takdiri indirimden kaynaklanan ret sebebiyle davalı yararına avukatlık ücretine karar verilmesinin adaletsizliğe yol açtığı

gözetilerek yapılan indirim nedeniyle reddine karar verilen miktar bakımından, kendisini vekille temsil ettiren davalı yararına avukatlık ücretine hükmedilemeyeceği kabul edilmiştir.

Kabule göre de; somut olayda takdiri indirim nedeniyle reddedilen alacaklar yönünden davalı lehine vekalet ücretine hükmedilmesi ile yargılama giderlerinin kabul-ret oranına göre paylaşılması hatalı olmuştur.

Mahkemece bu hususlar gözetilmeden karar verilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın, yukarıda yazılı sebeplerden dolayı **BOZULMASINA**, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgililere iadesine, 20.06.2019 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.